

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**IN PRIMVM MV=||SCVLI ANTICHOCLAEVM || Replica brevis
Iohannis Cochläei, pro Sacerdotij & || Sacrificij nouæ legis
assertione.|| IN EPILOGO ADIECTA || est brevis responsio
in Antibolen Bullingeri.|| ...**

Cochlaeus, Johannes

Ingolstadt, 1545

VD16 C 4331

XII. De Trinitate Personarum in una aeternae Deitatis essentia.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10167348-1

De quibusdam fidei articulis non expresse

Es q̄ scriptum est in eadem epistola, cap. vi. Impossibile est eos qui semel illuminati sunt, gustauerunt etiam donum celeste, & participes facti sunt spiritus sancti, gustauerunt nihilominus bonum Dei uerbum, uirtutesq; sæculi uenturi, & prolapsi sunt, rursus renouari ad pœnitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsis filium Dei & ostentus habentes, Et cap. X. Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam ueritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia. Terribilis autem quædam expectatio iudicij &c. Certe in his uerbis longe apertius loqui uidetur hæc epistola contra pœnitentiam post acceptum baptisma, quam loquitur apostolus contra sacerdotium & sacrificium Ecclesie, quod uos scelerato furore contra tot sæculorum usum fidemq; reijcitis.

Lutheri iudicium de epistola ad Hebræos. atq; etiam iudæ epistolam Apocalypsimus Iohannis, à cæteris noui Testamenti libris & epistolis temeraria censura seperauit, Et istam, non solum Pauli aut ullius Apostoli esse senegauit, sed etiam durum ei nodum contra pœnitentiam tribuit, qui sit contra omne Euangelium & contra omnes Pauli epistolas. Hæc recito Muscule, non ut approbem (absit) sed ut insanie proteruitæ & superbie tuæ obijciam.

DE TRINITATE PERSONARUM IN UNA ÆTERNÆ DEITATIS ESSENTIA. Ca. XII.

Respondere per conuicia **H**ic cum neq; Bullinger neq; tu ad obiecta mea, contra falsitatis uestre fundamentum, per ulla sophisticæ aut rhetoricæ argutias respondere possitis, ad conuicia declinatis & ad calumnias, Ille enim sic ait, Quis demonum impura illa uerba in os tuum impurissimum inseruit, scripsit puram

pturam nuspia dicere Tres personas aut unam essentiam? Cui in replicando sic respondi. Ego autem neq; solus neq; primus hæc uerba protuli, sed ultra Mille annos à S. Augustino prolata fuerunt & repetitis quidem uicibus. Et hoc in Replica clarissimis Augustini uerbis prolixè declarauit, qui alioqui breuis esse desydero.

Quamuis uero tu dicas, ijs qui illius contra me responsum legerunt, manifestum esse, quam dextre, inuicte ac se uere, ad hanc præsertim temeritatem meam ille responderit, Ego tamen apud æquos iudices in Replica mea sic repulsam esse spero illius responsionem, ut neq; ille nec ullus uestrum possit satisfacere uerbis Augustini quæ uobis in Replica illa obieci. Si non credis Muscule, attenda saltem, ad ea ex scripturis respondere, ut uideamus, quam dextra & inuicta sit Bullingori tui responsio. De conuicijs enim uestris nihil curo, dic esse ineptias, dic esse saluias, aut spumas, dic esse summam impudentiam, ut dicis, Non per hæc soluisisti neque rationes ex Augustino uobis obiectas, neq; redargutiones meas, quibus paralogismum deceptionis uestræ in os uestrum retorsi. Non opus est igitur, ut hic nouis aduersum terationibus utar, quia priores, quas obieci, nondum soluisti nec soluere potestis.

Primum itaq; commemorabo ea, quæ hac dere tibi obieci, ad quæ neq; dextre neq; inuicte respondisti. Etenim contra tuum paralogismum, quo contra sacerdotium nostrum inuehebaris, consimili paralogismo sic tibi occurri. Peto inquam à te Muscule, ut Trinitatem personarum in una Dei simplicissima essentia defendas, non per patres, neq; per Concilia, nec per longam consuetudinem, sed per sanctas Bibli-

cas scripturas (tuis utor uerbis) Si quas ergo habes, profer, & ostende ubi scriptum sit, Tres personas unius esse essen-

I

tia

Falsa iactantia de inuictio.

Retorsio paralogismi in os Musculi.

De Trinitate Personarum

tia & æqualis potentia. Si non proferes nec proferre potes, teipsum facis Arrianum, immo plusquam Arrianum, si hunc articulum dixeris merum & nihili atq; etiã perniciosum figmentum hominum. Quid tu ad hæc respondisti? quas scripturas de tribus personis unius essentia protulisti? profer adhuc si potes. Nunquid satis est dicere, hæc esse saluas aut summam impudentiam? At hæc conuicia non soluunt argumentum. Scripturas profer, & ex scripturis redde de his rationem, si potes: si non potes, ut certe nunquam poteris, uictum te fatearis oportet, & confitearis mecum, non omnia in scripturis expressa esse.

Quæstio de uocabulis trium personarum.

Deinde sic argui. Si dixeris forte, De uocabulo personæ non esse disputandum, ubi de re conuenit. Neque hanc ex scripturis poteris probare euasione. Nunquid uero æquanimiter ferant aures Christianorum, si quis uos tres, Patrem & Filium & Spiritum sanctum, dicat tres Chimeras, sicut impie dixit ætate nostra Seruetus? An ignoras quam anxie admiserit Sanctus Hieronymus eos dici tres Hypostasas? Neq; admissurus fuisset, nisi Roma. Pont. responso autoritateq; confirmatus. Quia timebat uenenum in literis & syllabis huiuslatere uocabuli. Neq; ignoras, personas apud Grammaticos & Poetas Rhetoresque plerunq; accipi pro laruis, & Personatos pro laruatibus seu larua tectis. Quis aut ferat, super benedictam & ineffabilem Trinitatem (quam nos credimus) dici tres Laruas? Qua igitur scriptura probabis, Tres illos, potius Tres personas quam Tres Laruas (parcat & ignoscat mihi diuina Maiestas) esse dicendos? Hæc ibi.

Ad ea tu Muscule non nihil respondisti, sed non est responsus

sp̄sum tuum conueniens, ita ut prudentius ad hæc, sicut ad superiora tacuisses omnino ac dissimulando præterijisses. Quanquam & hic multa præterijisti. Nullam enim ex scripturis rationem protulisti, Cur ij Tres, Pater & Filius & Spiritus sanctus, dici debent potius tres personæ quam tres Laruæ, aut quam tres Chimæræ, sicut Seruetus impie dixit. Nec ullam adduxisti scripturam, per quam debeant ij Tres, dici tres Hypostases, sicut Græci dicunt, Nonne uero hæreticus hodie censeretur esse, qui negaret tres Hypostases? Et cum Hypostases in scripturis non dicantur, hinc quoque agnoscere debes, quod nō omnia, quæ credere debemus, in scripturis expressa sunt. Nunc uideamus, quale tuum sit ad istam rationem meam responsum.

Vocabulum (Inquis) hoc, persona, non ita necessarium est ad fidem Christianam, ut sine illo nequeas esse Christianus, Cum illud primi Christiani ignorauerint. At dic mihi Muscule, ubi nam habeatur in scripturis hoc tuū responsum. Quis tibi dixit, primos Christianos hoc ignorasse uocabulum? At ego illud tibi monstraueram in Dionysio Areopagita, qui utiq; inter primos Christianos fuit, de facie notus non solum Apostolis Petro Paulo & Iohanni, uerum etiam Beatissimæ Dei genitrici **MARIE** in cuius obitu præsens cum Petro & alijs discipulis Domini fuit, uti refert ipsemet in libro de Diuinis nominibus. Qualis ergo foret Christianus, qui ignoraret aut confiteri nollet Tres personas?

Tu igitur, qui de personis iniuste me reprehendis, iure ac merito pro nō Christiano haberi debes, quia dicis, quod

1 2 coram Musculus nollet dicere tres psonas corā Ethni.

Falsa respō
sio Musculi.

De diui no.
cap. 3.

Musculus
nollet dicere
tres psonas
corā Ethni.

De Trinitate Personarum

coram Ethnicis nolles Patrem & Filium & Spiritum sanctum dicere Tres personas, ne uidereris, Tres dicere Deos: Falsum sane est, quod ais, primos Christianos, Apostolorum temporibus, ignorasse uocabulum personæ, Conuici enim hoc mendacium ex Dionysij testimonio, Nec tu potes indicare, quisnam primus hoc in Christianismum uocabulum post Apostolorum tempora inuexerit.

Conuicta
Musculi pro
cacitas.

Est igitur & de diuinis nominibus uocabulisq; non de rebus tantū, sicut tu dicis habenda ratio, ne temere tribuantur aut negentur. Personas Tres confessa est Ecclesia semper, Tres laruas nunquam, Tres hypostasies non semper cōfessam fuisse puto. Id quod Hieronymi ad Damasum epistola innuere uidetur. Non euades igitur, si dicas, De uocabulis non est curandum, si de rebus ipsis conueniat. Nam et de uocabulis tantarum rerum utiq; curandum est. Cum igitur non ex scripturis, sed ex Ecclesiæ autoritate habeamus hoc, quod pie & recte dicimus Tres personas, nequaquam autem pie aut recte Tres laruas, etiamsi apud Grammaticos persona pro larua capi possit, Conuici per hoc utiq; procacitatem tuam, qua nostrum sacerdotium sacrificiumq; impie reijcis, propterea quod in scripturis ea haberi non dicis. Hoc quidem falso dicis, Attamen etiamsi uere diceres, non tamē liceret tibi, sic ea reijcere, quæ tot sæculis tota confessa & in perpetuo usu habuit Ecclesia, Alioqui eadem ratione posses reijcere Trinitatem personarum aut Tres hypostasies. Si dicas, res harum uocum in scripturis reperiri, Ego uicissim dico tibi, res quoq; sacerdotij & sacrificij nostri in scripturis fundari & haberi, sicut non semel à plerisque tum antiquis tum modernis probatum est Ecclesiæ Doctoribus. De quibus & ego tibi Bullingeroq; & aliis plerisque scripturæ locos obieci.

Inter

Interrogavi præterea te, Quam nam ex scripturis rationem afferre queas, quod si tres, Pater & filius, & spiritus sanctus, rectius dicuntur, Tres Personæ quam tres uiri: Cum tamen pater, atque etiam filius, in scripturis non semel sed sæpe uir, nunquam uero persona dicatur. Quid ad hæc respondisti Muscule? Responde adhuc, si potes, qui uerbosissime nugaris in alijs quæ ad rem non faciunt.

Alia quæstio insoluta.

Cumque dicas Bullingerum dextre inuicte & seuerè mihi super his respondisse, recensebo hic, ut tibi quoque ea proponam, quæ in Replica mea illi (quem inuictum dicis) uicissim obieci, Responde ergo tu, si forte illi respondere detrectet. Obieci sane ex Augustino hac de re quædam lectu & consideratu non indigna, Quæ uos ex scripturis nunquam dissoluere poteritis.

Prima sane quæstio hæc est, Quia pater persona, & filius persona, et spiritus sanctus, persona, ideo tres personæ, Cur non etiã Tres dii, quia pater Deus & filius deus & spiritus sanctus, Deus? Hic cito (scio) prorumpes, & dices, scriptura uetat plures Deos, non autem plures personas, dicere. Sed nondum finis est quæstionis, Aug. enim mox ita subiungit, Aut quoniam propter ineffabilem coniunctionem hæc tria simul unus Deus, Cur non etiã una persona? Quam tu hic scripturam quæstioni huic oppones Muscule? Contra tres Deos, scio, scriptura dicit, Audi Israel. Dominus Deus tuus Deus unus est. At nusquam dicit scriptura, Audi Israel, Dominus Deus tuus Tres personæ sunt, non persona una. Responde ergo ex scripturis hac de re si potes.

Aug. de Trinitate, lib. 7. c. 4.

Deut. 6.

Secunda quæstio hæc est, Cur ergo & tres Essentias non licet dicere, Quod similiter scriptura, sicut non dicit, ita nec contradicit? Nam essentia, si speciale nomen est, commune tribus, Cur non dicantur Tres essentiæ, sicut Abraham Isaac

Non dicitur mus Tres essentias, sicut Tres personas.

De Trinitate Personarum

& Iacob tres homines: Quam huc afferes Muscule scripturam, quæ causam nobis dicat, Cur non tres Essentias, sicut tres Personas dicere debemus, Cum Essentiæ nomen eque bene commune sit tribus illis sicut nomen personæ?

Cur non dicuntur una persona, sicut una essentia, Tertia sic habet. Aut si propter unitatem Trinitatis, non dicuntur tres Essentiæ sed una essentia, Cur non propter eandem unitatem non dicuntur tres Hypostases uel tres Personæ, sed una Hypostasis & una persona? Vestra profecta conuicia, non satisfacient his quæstionibus, Opus enim est rationibus & scripturis, In quibus uos confiditis, qui Ecclesiæ authoritati nihil desertis, Nihil ad rem facit, si dicas me ineptum aut impudentem, scripturam potius affer que huic alijsque hac de re quæstionibus satisfaciat, Aut confitere mecum, non omnia fidei nostræ mysteria in scripturis expressa esse, Quod hæcenus pro impio habes impius ipse paradoxo.

Ad reliqua libri tui, quæ in me contumeliose, & in Ecclesiam impie, per longas gentium sensus scripturarum deprauationes, & per improbas calumnias ac scurrilia scommata uerbosissime deblateras Muscule, respondere ac tempus incassum perdere non libet. Malo enim tibi permittere, ut glorieris & insultes mihi tanquam uicto, quam ad singula blateramenta tua, sine spe conuersionis uel tuæ uel eorum qui à te seducti sunt, respondere.

Generalis responsio ad omnes Musculi Cauillationes. 2. Pet. 3. Ad omnia sane, quæ contra sacerdotium & sacrificium nouæ legis (de quibus tibi respondi) ex Pauli epistolis adducis, & in reprobum sensum peruersa expositione contorques, sufficit mihi generaliter ista responsio, quam dat Petrus Apostolus in Canonica sua epistola secunda. Nempe quod in ijs sunt quædam difficilia intellectu, quæ indocti & instabiles deprauant, sicut & cæteras scripturas, ad suam

suam ipsorum perditionem. Ad reliqua, quæ proterue ac contumaciter contra Ecclesiæ autoritatem ritumque & ordinem atque fidem depromis, sufficere possunt ac debent unicuique uero Christiano, Duo uerba summæ Matth. 18. 1. Timo. 3. autoritatis, quorum alterum est ipsius Domini, alterum Apostoli eius Pauli, Dominus ait. Si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus. Paulus uero ait. Ecclesia Dei uiui columna est & firmamentum ueritatis. In qua nos Catholicos stabilire & seruare dignetur spiritus ueritatis, qui à patre filioque procedit, In sæcula benedictus Amen.

EPILOGVS.

HAbes iam Repliam Muscule breuem, eam quoque Replica. ordinate in XII. Capitula distinctam, contra ea quæ tu prolixè & confusè respondisti ad dimidium libelli mei. Poterit mihi (bene spero) apud eruditos sufficere, eiusque satisfacere hæc Replica, pro totius contentionis nostræ argumento, quod inter nos est principale, nempe de sacerdotio & sacrificio Nouæ legis.

Vtrumq; asserui (Deo bene iuuante immo ipsomet per me afferente) per omnia probationum genera, per scripturas, Omnia probationum genera. per sanctos patres etiam antiquissimos, per Generalia Concilia (inter quæ Nicenum uelut omnium sacratissimum manifeste discernit inter Diaconem & presbyterum in eo, quod Nice. Concil. c. 14. hic offerendi potestatem habet, ille autem non habet) per leges & Canones, per historias, per Chronographos, per longissimam totius Ecclesiæ præscriptionem, usumq; perpetuum et confessionem publicam. Deberet autem ueris Christianis merito sufficere uel unum et minimum huiusmodi probationum genus, cum ab ineunte uiderint ætate usum utriusque